

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Dyrektora Poznańskiego Zespołu Żłobków Nr 13/2021 r. z 11.06.2021 r.

Program opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny w Poznańskim Zespole Żłobków

Wczesne dzieciństwo to etap, w którym zachodzą zasadnicze procesy rozwojowe oraz kształtują się podstawowe kompetencje emocjonalne, społeczne i poznawcze, dlatego też dzieci potrzebują odpowiedniego wsparcia oraz dobrego środowiska do rozwoju i uczenia się. Wczesne dzieciństwo to kluczowy okres w życiu człowieka determinujący jego późniejsze możliwości edukacyjne, zawodowe i życiowe.

Zapewnienie wysokiej jakości opieki dzieciom w wieku do lat 3 w formie żłobka stanowi uzupełnienie podstawowej roli jaką pełni rodzina. Żłobek stwarza dzieciom możliwość rozwoju ciekawości świata, wspiera chęć uczenia się, ma wpływ na umiejętność nawiązywania i utrzymywania kontaktów społecznych, kształtuje umiejętności radzenia sobie w nowych warunkach, rozwija zachowania prozdrowotne, zapewnia optymalne dorastanie, stwarza warunki ich wszechstronnego rozwoju.

Zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 do zadań żłobka należy w szczególności:

- 1) zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych;
- 2) zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka;
- 3) prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka.

W żłobkach samorządowych realizujemy wyżej wymienione zadania poprzez sprawowanie opieki nad dziećmi i troskę o ich bezpieczeństwo, zaspakajanie ich potrzeb biologicznych i emocjonalnych, systematyczne poznawanie przebiegu rozwoju każdego podopiecznego (dokumentowane poprzez prowadzenie kart obserwacji) oraz organizowanie zajęć wychowawczo-edukacyjnych, które stymulują wszystkie sfery rozwoju dzieci.

Personel żłobka zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki codziennego pobytu dzieci w placówce, dba o bezpieczeństwo i zdrowie, a także aranżuje zabawy i czynności stanowiące element edukacyjny w zakresie profilaktyki zdrowotnej. Dzieci każdego dnia przebywają na świeżym powietrzu.

Żłobek zapewnia stopniową i indywidualną adaptację dziecka, prowadzoną w ścisłej współpracy z rodzicami w oparciu o przyjęty program adaptacyjny.

Sytuacje codzienne w żłobku (karmienie, czynności higieniczne, odpoczynek) realizowane są w sposób sprzyjający nawiązywaniu relacji opiekuna z dzieckiem oraz stanowią doskonałą okazję do wdrażania dzieci do samodzielności. Organizacja przebiegu dnia w żłobku uwzględnia szacunek dla różnic w zaspokajaniu u dzieci potrzeb pokarmowych i odpoczynku oraz w załatwianiu potrzeb fizjologicznych. Działania opiekunów pracujących z grupą dzieci uwzględniają indywidualne potrzeby każdego dziecka. Żłobek stwarza dzieciom odpowiednie warunki do snu i innych form odpoczynku, które są zgodne z ich aktualnymi potrzebami i możliwościami rozwojowymi. Opiekunowie dbają o spokojną i bezpieczną atmosferę podczas odpoczynku dzieci. Czynności opiekuńczo-higieniczne odbywają się zgodnie z aktualnymi potrzebami i możliwościami rozwojowymi dzieci

Najważniejszą aktywnością małych dzieci jest zabawa w trakcie, której maluchy nawiązują i rozwijają relacje z innymi dziećmi i opiekunkami, zdobywają doświadczenia, nowe umiejętności i poznają świat. Realizujemy następujące rodzaje zabaw:

- 1) Zabawy ruchowe, które rozwijają i doskonalą umiejętności poruszania się i zmysł równowagi, ćwiczą zwinność oraz wzmacniają stabilność;
- 2) Zabawy materiałami i masami plastycznymi dają dziecku możliwość eksperymentowania i rozwijają kreatywność, a także pozwalają na pozostawienie widzialnego śladu swojej działalności;
- 3) Zabawy muzyczne – małe dzieci lubią słuchać dźwięków oraz doświadczają wielkiej przyjemności produkując własne tony i dźwięki;
- 4) Zabawy manipulacyjne i konstrukcyjne podczas, których dzieci m.in. trenują precyzję chwytu i osiągają coraz większą sprawność manualną, rozwijają wyobraźnię przestrzenną, trenują cierpliwość i koncentrację uwagi;
- 5) Zabawy naśladowcze dzięki, którym w sposób naturalny uczą się aktywności i zaangażowania w prace domowe oraz troszczenia się o innych. Podczas tych zabaw maluchy uczą się także nawiązywania kontaktów z innymi dziećmi i rozwijają umiejętności społeczne;
- 6) Czytanie i opowiadanie sprzyja nabywaniu wiedzy o świecie, rozwija wiele umiejętności poznawczych i językowych dzieci oraz daje możliwość wyciszenia i relaksu;
- 7) Zabawy dydaktyczne – wzbogacają słownik dziecka, ćwiczą logiczne myślenie, utrwalają i porządkują wiadomości dziecka o otaczającym świecie.

Ponadto podczas pobytu w żłobku dzieci nabywają wiele umiejętności, m. in.:

- samodzielnego zaspakajania potrzeb fizjologicznych, wykonywania czynności higienicznych,
- kultury zachowania się przy stole, samodzielnego spożywania posiłków, posługiwania się sztućcami,
- samodzielnego ubierania się i rozbierania,
- mycia rąk, korzystania z ręcznika,
- porządkowania,
- współżycia społecznego w grupie dziecięcej,
- używania prawidłowych zwrotów i form grzecznościowych,
- dzielenia się zabawkami, przedmiotami z innymi dziećmi.

Dzieci nie są zmuszane do uczestnictwa w zabawie, jeśli nie są nią zainteresowane, to one decydują czym i jak długo będą się bawić. Zadaniem opiekunów jest aktywne towarzyszenie dzieciom podczas zabawy, zapewnienie im bezpieczeństwa i dostarczenie odpowiednich do wieku maluchów materiałów do zabawy.

Opiekunowie planują i organizują zabawy i zajęcia uwzględniając aktualną sytuację w grupie i potrzeby rozwojowe dzieci. Proponują dzieciom zabawy swobodne, w których dziecko samodzielnie decyduje czym, w co i z kim się bawić, bądź organizują zajęcia uwzględniające preferencje, zainteresowania i potrzeby dzieci, a także umożliwiające zdobycie nowych doświadczeń. Opiekunowie dostarczają dzieciom wielu okazji do swobodnego ruchu, manipulowania przedmiotami, wielozmysłowego doświadczania rzeczywistości i eksperymentowania z nią.

Zajęcia w żłobku wspierają rozwój artystyczny dzieci, służą odkrywaniu talentów, ale także sprzyjają integracji środowiska żłobkowego z rodzinami dzieci. Mogą być realizowane poprzez organizowanie występów w związku ze szczególnymi okazjami, spotkań, zapraszanie podmiotów zewnętrznych np. teatrzyków.

Żywnienie w żłobku jest zgodne z aktualną wiedzą dotyczącą norm żywienia małych dzieci (podstawą do planowania posiłków dla danej grupy wiekowej są aktualne normy żywieniowe opracowane przez Instytut Żywności i Żywienia im. prof. dr med. Aleksandra Szczygła w Warszawie).

- 1) W żłobku oferuje się dzieciom cztery posiłki o regularnych porach;
- 2) Dostępne są diety podstawowe (dla dzieci zdrowych) i eliminacyjne (dla dzieci z nietolerancją bądź alergią pokarmową);
- 3) Opiekunowie dbają o to, by dzieci miały stały dostęp do napojów;
- 4) Placówka zapewnia dzieciom zdrowe posiłki z wysokiej jakości produktów;

- 5) Sposób żywienia uwzględnia urozmaicony asortyment produktów z każdej grupy;
- 6) Na posiłek przeznaczona jest odpowiednia ilość czasu i nie ponagla się dzieci;
- 7) Dzieci nie są przymuszane do jedzenia, to one decydują ile zjedzą z oferowanych im potraw;
- 8) Opiekunowie towarzyszą dzieciom w czasie posiłku i w razie potrzeby służą pomocą w karmieniu. Posiłki są także doskonałym momentem do ćwiczenia samodzielności;
- 9) Opiekunowie uczą dzieci podstawowych zasad zachowania przy stole, czekania na swoją kolej, używania zwrotów grzecznościowych;
- 10) Dzieci ze starszych grup wiekowych mają możliwość samodzielnego przygotowania posiłku przy wsparciu opiekunek podczas warsztatów żywieniowych. Jeśli względy organizacyjne żłobka na to pozwalają do udziału w warsztatach zaproszeni zostają rodzice;
- 11) Rodzicom udostępnia się aktualny jadłospis dla dzieci.

Istotny element wspierania rozwoju małego dziecka w samorządowych żłobkach stanowi ścisła współpraca opiekunek z rodzicami. Bardzo ważna jest wzajemna wymiana informacji dotycząca dziecka oraz ustalenie zgodnej drogi oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych (rodzice powinni starać się, aby wymagania stawiane dziecku w domu nie różniły się od tych w placówce). Znajomość upodobań, możliwości, przyzwyczajień czy lęków dziecka ułatwia opiekunkom kontakt z maluchem i pomaga dziecku w przystosowaniu się do życia żłobkowego. Współpraca z rodzicami obejmuje m.in.:

- 1) W pierwszych dniach pobytu dziecka w żłobku przeprowadza się z rodzicami wywiad na temat:
  - diety dziecka (ewentualnych nietolerancji i alergii pokarmowych),
  - preferencji żywieniowych,
  - przyzwyczajień, np. jak dziecko zasypia,
  - zainteresowań,
  - umiejętności,
  - używania smoczka,
  - korzystania z pieluszki,
  - samodzielności;
- 2) Codziennie wymieniane są informacje opiekunów z rodzicami na temat tego, jak dziecko czuje się w czasie pobytu w placówce;
- 3) Podczas indywidualnych spotkań z rodzicami przekazywane są informacje na temat rozwoju dziecka, jego potrzeb, ale także zaobserwowanych trudności czy nieprawidłowości rozwojowych.
- 4) Prowadzona obserwacja dokumentowana jest w formie Kart obserwacji i Kart medycznych dzieci, które są również dostępne do wglądu rodziców;

- 5) W sytuacji wystąpienia złego samopoczucia dziecka opiekunowie niezwłocznie informują rodziców o występujących problemach zdrowotnych;
- 6) Opiekunowie oraz dyrekcja żłobka są dostępni dla rodziców;
- 7) Żłobek jest otwarty na propozycje i inicjatywy rodziców oraz ich udział w życiu żłobka;
- 8) Pod koniec pobytu dzieci w żłobku następuje podsumowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej, które może przybrać formę zorganizowanego zakończenia roku żłobkowego połączonego z występem dzieci;

Działamy zgodnie z zasadą „Im lepsze porozumienie między rodzicami i opiekunami, tym większe wsparcie otrzymuje dziecko i tym bardziej pozytywne są jego doświadczenia podczas pobytu w żłobku”.